

ŽILINSKÁ UNIVERZITA V ŽILINE

Fakulta prevádzky a ekonomiky dopravy a spojov
Univerzitná 8215 /1, 010 26 Žilina

HODNOTENIE HABILITAČNEJ PRÁCE POSUDOK OPONENTA PRÁCE

Názov práce: **Nové prístupy k energeticky efektívnym koncepciám leteckých konštrukcií**

Autor: **Ing. Filip Škultéty, PhD.**

Odbor habilitačného konania
a inauguračného konania: **dopravné služby**

Oponent: **prof. Ing. Ladislav Fózó, PhD.**

Pracovisko oponenta: **Katedra leteckého inžinierstva, Letecká fakulta Technickej univerzity v Košiciach**

Oponentský posudok bol vypracovaný na základe menovanie za oponenta habilitačnej práce predsedom VR FPEDAS, prof. Ing. Milošom Poliakom, PhD., zo dňa 16.05.2024.

KOMENTÁR OPONENTA HABILITAČNEJ PRÁCE

AKTUÁLNOŠŤ ZVOLENEJ TÉMY HABILITAČNEJ PRÁCE:

Téma habilitačnej práce, ktorá sa zaoberá novými prístupmi k energeticky efektívnym leteckým konštrukciám, je vysoko aktuálna z viacerých hľadísk. Letecký priemysel čelí narastajúcim tlakom na znižovanie environmentálnych dopadov, predovšetkým vo vzťahu k energetickej náročnosti a uhlíkovej stope. Habilitačná práca reaguje na túto výzvu prostredníctvom skúmania inovatívnych konštrukčných konceptov, ako sú bezpilotné lietadlá a návrhy využívajúce uzatvorenú geometriu krídel, ktoré prispievajú k zlepšeniu aerodynamiky a znižovaniu spotreby paliva. Práca navyše reflektuje na trend vývoja simulácií prúdenia tekutín (CFD), ktoré sa čoraz viac uplatňujú pri optimalizácii návrhov lietadiel. S prihliadnutím na nové regulačné a environmentálne normy, ktoré budú ovplyvňovať letectvo v nasledujúcich rokoch, je táto téma jednoznačne aktuálna a perspektívna pre budúci výskum a prax.

METÓDY SPRACOVANIA HABILITAČNEJ PRÁCE:

Autor v habilitačnej práci použil rozmanitý a komplexný súbor vedeckých metód (základné metódy – bibliometrická analýza a empirický výskum, kvantitatívne metódy), ktoré vhodne dopĺňajú teoretickú aj praktickú časť výskumu. Zvolená metodológia preukazuje, že autor si osvojil moderné a efektívne metódy skúmania, ktoré sú adekvátne pre skúmanú tému.

DOSIAHNUTÉ VÝSLEDKY HABILITAČNEJ PRÁCE A NOVÉ POZNATKY:

Habilitačná práca prináša významné vedecké výsledky, ktoré prispievajú k rozvoju leteckých konštrukcií, najmä v oblasti bezpilotných lietadiel. Medzi hlavné dosiahnuté výsledky a nové poznatky práce patrí

návrh dvoch nových koncepcií lietadiel s uzatvoreným krídlom, ktoré vykazujú zlepšenie aerodynamických vlastností a zníženie indukovaného odporu. Simulácie vykonané pomocou CFD nástrojov potvrdili efektívnosť týchto návrhov, pričom výsledky ukazujú zvýšenie aerodynamickej jemnosti o 9,3 % a 20,5 % v závislosti od konkrétneho návrhu lietadla. Ďalším významným dosiahnutým výsledkom práce je aplikácia moderných nástrojov na rýchle prototypovanie a validáciu výsledkov prostredníctvom 3D modelovania a experimentov vo veternom tuneli. Týmto spôsobom boli návrhy optimalizované a pripravené na ďalší vývoj. Práca tiež poskytuje kritickú reflexiu súčasného stavu technológií a materiálov využívaných v letectve, identifikuje medzery vo výskume (aj keď v obmedzenom množstve – podrobne v pripomienkach) a ponúka inovatívne riešenia pre zvýšenie energetickej efektívnosti a udržateľnosti leteckej dopravy. Uvedenú bibliometrickú analýzu publikovaných vedeckých prác v citačných databázach WoS a Scopus za ostatných 10 rokov je možné uznať za ďalší výsledok práce, aj keď je otázne koľko vybraných prác je konkrétne analyzovaných habilitantom. Všetky uvedené dosiahnuté výsledky a poznatky, spolu s originálnymi publikačnými výstupmi (škoda že impaktované časopisecké nie sú priamo súčasťou práce), demonštrujú autorovu schopnosť integrovať teoretické poznatky s praktickými aplikáciami a prispieť k dôležitým inováciám v oblasti letectva.

PRÍNOS PRE ĎALŠÍ ROZVOJ VEDY A TECHNIKY (UMENIA):

Habilitačná práca prináša významné technologické inovácie, ktoré môžu zásadne prispieť k ďalšiemu rozvoju vedy a techniky, najmä v oblasti leteckého inžinierstva. Navrhované koncepty lietadiel s uzatvorenou geometriou krídiel ponúkajú nielen zvýšenie aerodynamickej účinnosti, ale aj reálne možnosti znižovania energetickej náročnosti a uhlíkovej stopy. Tieto návrhy sú doplnené o pokročilé metódy CFD simulácií, ktoré umožňujú presnejšie hodnotenie a optimalizáciu aerodynamických vlastností lietadiel. Integrácia rýchleho prototypovania a použitia 3D tlače na materiálové testy predstavuje inovácie, ktoré zvyšujú efektivitu vývoja a zároveň znižujú čas potrebný na experimentálne overenie konštrukčných návrhov. Prínosy práce majú potenciál byť aplikované nielen v akademickom prostredí, ale aj v priemyselnej praxi, čím podporujú synergickú spoluprácu medzi výskumnými inštitúciami a výrobnými podnikmi. Týmto spôsobom práca prispieva k rozširovaniu hraníc súčasného stavu poznania, a môže významne ovplyvniť budúce trendy v letectve, najmä čo sa týka bezpilotných lietadiel a ich energetickej efektívnosti. Prínos práce je teda nielen vedecký, ale aj technologický, s významnými dopadmi na prax.

PRIPOMIENKY A POZNÁMKY K HABILITAČNEJ PRÁCI:

Formálna stránka dizertačnej práce je na výbornej úrovni (výnimkou sú hlavne obrázky – v niektorých prípadoch ich neoznačené osi, mätúce farebné označenie, neočíslované odvolávanie sa v texte, nekvalitné zobrazenie a nečitateľnosť). Spomenuté drobné nedostatky však neznižujú a neuberajú z kvality predkladanej habilitačnej práce. Preklepov, vynechaných písmen, poprípade zle skloňovaných slov sa nachádza v práci naozaj veľmi málo. Práca je kvalitne napísaná, zrozumiteľná, avšak horšie členená. Podľa môjho názoru, aj keď práca má svoje nespochybniteľné výsledky a prínosy ako som spomínal vyššie, obsahuje príliš veľa základných definícií (rozdelenie lietadiel, čo je lietadlo, konštrukčné filozofie, využitie materiály a pod.), a ako aj sám autor správne niekoľkokrát prízvukuje, že daný odbor je interdisciplinárny zahŕňa širokú paletu vedných disciplín, a má aj obmedzený rozsah mohol sa viac venovať výlučne svojej oblasti výskumu, ktorú v rámci „aircraft design“ aj zdefinoval. Chýba mi rozbor aktuálneho stavu v oblasti konštrukcie lietadiel – bezpilotných lietadiel z pohľadu viac

odborných časopiseckých výstupov, evidovaných v databázach Scopus a WoS (prehľad ktorý vypracoval habilitant zameraný pre svoju užšiu oblasť – 10 až 15 výstupov ročne) a vydávaný v renomovaných vydavateľstvách. Uvádzaný rozbor pozostáva prevažne z internetových odkazov a vyzera viac komerčne. Uvedený nedostatok samozrejme môžu prameniť aj z uvádzaných kritických nedostatkov – menej prebádaná oblasť výskumu. Celkovo v práci hlavne v počiatočných kapitolách chýbajú odkazy na indexované svetové časopisecké zdroje. V práci sa taktiež vyskytujú samohodnotenia a „silné“ vyjadrenia typu: „Koncepty nových lietadiel uvedených v habilitačnej práci predstavujú revolučný posun v dizajne lietadiel“ alebo „Habilitačná práca predstavuje ucelený interdisciplinárny rozbor nových prístupov k riešeniu leteckých konštrukcií“, ktoré podľa môjho názoru by nemali byť súčasťou prác takéhoto typu a rangu (k tomu slúžia posudky oponentov). Záverom je možné s konštatovať, že práca je veľmi kvalitná, ale niektoré uvedené obmedzenia a zúženia prístupu, tak ako aj sám autor spomína v práci by mohli byť riešené v ďalšom výskume.

OTÁZKY K RIEŠENEJ PROBLEMATIKE:

1. Kľúčové témy rozdelené do tematických klastrov prostredníctvom bibliometrického softvéru VOSviewer ponúka sám softvér? Je možnosť vlastného výberu, poprípade doplnenia? V rámci Vašej konkrétnej oblasti záujmu ste akých autorov našli (počty vidíme na obr. 27)? A koľkých ste citovali pri analýze súčasného stavu?
2. Upresnite Váš konkrétny prínos v jednotlivých kapitolách 4.3, 4.4, 4.5, 4.6, kde sa odvolávate na výsledky projektu, záverečných prác (práca v kolektíve je nevyhnutná pre tvorbu a dosiahnutie vedecko-výskumných výsledkov), špecifikujte vaše ideí, vlastné návrhy, analýzy, atď., ktoré signifikantne prispeli k tvorbe výsledkov prezentovaných v habilitačnej práci.
3. Ako môžu byť nové koncepcie lietadiel s uzatvoreným krídlom aplikované v širšom segmente leteckého priemyslu, vrátane pilotovaných lietadiel?
4. S akými firmami, vedeckými tímami spolupracujete? Ako konkrétne si predstavujete využitie Vašich vedeckých výsledkov a elimináciu - nápravu zistení vyplývajúcich z kapitoly 4.1 pod názvom kritické hodnotenie súčasného stavu v oblasti leteckých konštrukcií (spomínate 4 oblasti).
5. Aké ďalšie aspekty, ako napríklad integrácia nových pohonných systémov, by mohli byť skúmané v rámci pokračujúceho výskumu na optimalizáciu návrhov lietadiel?

SPLNENIE SLEDOVANÝCH CIEĽOV HABILITAČNEJ PRÁCE:

Z predkladanej habilitačnej práce môžem skonštatovať, že hlavný cieľ „reflektovať na aktuálny stav poznania a predstaviť vlastné autorské návrhy v oblasti konštrukcie bezpilotných lietadiel“ bol naplnený, avšak podľa môjho názoru (uhol pohľadu) absentuje dôkladnejšia analýza aktuálneho stavu z pohľadu kvalitných – odborných hlavne časopiseckých zdrojov publikovaných v renomovaných vydavateľstvách zameraných na návrh konštrukcie lietadiel – bezpilotných lietadiel.

CELKOVÉ ZHODNOTENIE HABILITAČNEJ PRÁCE A ZÁVER:

Aktuálnosť a metodika práce je zvolená správne. Habilitačná práca s názvom „Nové prístupy k energeticky efektívnym koncepciám leteckých konštrukcií“ predstavuje významný prínos pre oblasť letectva. Autor úspešne aplikoval moderné metódy simulácií a experimentov, pričom jeho návrhy zlepšujú aerodynamické vlastnosti a znižujú spotrebu energie lietadiel. Práca je interdisciplinárna, s

dôrazom na praktické využitie a technologické inovácie v oblasti bezpilotných lietadiel. Celkový prínos práce je v splnení cieľov a prispievaní k ďalšiemu rozvoju leteckých technológií, čo z nej robí hodnotný príspevok pre vedu a techniku.

Predloženú habilitačnú prácu na základe predchádzajúceho hodnotenia

ODPORÚČAM prijať k obhajobe

a po jej úspešnom obhájení a zodpovedaní vyššie uvedených otázok navrhujem udeliť Ing. Filip Škultéty, PhD. vedecko-pedagogický titul: „docent (doc.)“ v odbore habilitačného konania a inauguračného konania dopravné služby.

V Košiciach dňa 14.09.2024

.....

podpis oponenta
prof. Ing. Ladislav Fózš, PhD.